

PRAVILNIK

O OCENJIVANJU UČENIKA U OSNOVNOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU

("Sl. glasnik RS", br. 74/2011)

Predmet Pravilnika

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se način, postupak i kriterijumi ocenjivanja uspeha iz pojedinačnih nastavnih predmeta i vladanja i druga pitanja od značaja za ocenjivanje učenika i odraslih u osnovnom obrazovanju i vaspitanju (u daljem tekstu: učenik).

Termini izraženi u ovom pravilniku u gramatičkom muškom rodu podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koje se odnose.

Svrha i principi ocenjivanja učenika

Član 2

Ocenjivanje je sastavni deo procesa nastave i učenja kojim se obezbeđuje stalno praćenje ostvarivanja propisanih ciljeva, ishoda i standarda postignuća učenika u toku savladavanja školskog programa.

Ocenjivanje je kontinuirana pedagoška aktivnost kojom se iskazuje odnos prema učenju i znanju, podstiče motivacija za učenje i učenik osposobljava za objektivnu procenu sopstvenih postignuća i postignuća drugih učenika i razvija sistem vrednosti.

Ocenjivanjem se obezbeđuje poštovanje opštih principa sistema obrazovanja i vaspitanja utvrđenih zakonom kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Zakon).

Ocenjivanjem se obezbeđuju: objektivnost u ocenjivanju prema utvrđenim kriterijumima, ocenjivanje onog što je relevantno, korišćenje raznovrsnih metoda i tehnika ocenjivanja, instruktivnost u davanju povratne informacije, javnost ocenjivanja, pravičnost u ocenjivanju, redovnost i blagovremenost ocenjivanja, ocenjivanje bez diskriminacije i izdvajanja po bilo kom osnovu, uvažavanje individualnih razlika, potreba, uzrasta, prethodnih postignuća učenika i trenutnih uslova u kojima se ocenjivanje odvija.

Predmet i vrste ocenjivanja učenika

Član 3

Učenik se ocenjuje iz nastavnog predmeta sa i bez modula (u daljem tekstu: predmet) i vladanja, u skladu sa Zakonom, posebnim zakonom i ovim pravilnikom.

Ocena je opisna i brojčana.

Praćenje razvoja, napredovanja i ostvarenosti postignuća učenika u toku školske godine obavlja se formativnim i sumativnim ocenjivanjem.

Formativno ocenjivanje, u smislu ovog pravilnika, jeste redovno proveravanje postignuća i praćenje vladanja učenika u toku savladavanja školskog programa, sadrži povratnu informaciju i preporuke za dalje napredovanje i, po pravilu, evidentira se u pedagoškoj dokumentaciji nastavnika, u skladu sa ovim pravilnikom.

Sumativno ocenjivanje, u smislu ovog pravilnika, jeste vrednovanje postignuća učenika na kraju programske celine ili za klasifikacioni period iz predmeta sa i bez modula i vladanja. Ocene dobijene sumativnim ocenjivanjem su, po pravilu, brojčane i unose se u propisanu evidenciju o obrazovno-vaspitnom radu (u daljem tekstu: dnevnik).

Ocena učenika

Član 4

Ocena predstavlja objektivnu i pouzdanu meru napredovanja i razvoja učenika i pokazatelj je kvaliteta i efikasnosti rada nastavnika i škole u ostvarivanju propisanih ciljeva, ishoda i standarda postignuća.

Ocena je javna i saopštava se učeniku odmah, sa obrazloženjem.

Opisnom ocenom izražava se:

- 1) ostvarenost ciljeva, opštih i posebnih, odnosno prilagođenih standarda postignuća u toku savladavanja školskog programa;
- 2) angažovanje učenika u nastavi;
- 3) napredovanje u odnosu na prethodni period;
- 4) preporuka za dalje napredovanje učenika.

Brojčanom ocenom izražava se:

- 1) stepen ostvarenosti ciljeva, opštih i posebnih, odnosno prilagođenih standarda postignuća u toku savladavanja školskog programa;
- 2) angažovanje učenika u nastavi.

Brojčane ocene su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

U zavisnosti od predmeta, modula i uzrasta učenika prilikom ocenjivanja iz stava 3. tačka 1) i stava 4. tačka 1) ovog člana, procenjuju se: veštine izražavanja i saopštavanja; razumevanje, primena i vrednovanje naučenih postupaka i procedura; rad sa podacima i rad na različitim vrstama tekstova; umetničko izražavanje; veštine, rukovanje priborom, alatom i tehnologijama i izvođenje radnih zadataka (u daljem tekstu: Okvir za procenu rezultata učenja).

Okvir za procenu rezultata učenja odštampan je uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Angažovanje učenika obuhvata: odgovoran odnos prema radu, postavljenim zadacima, aktivno učestvovanje u nastavi, saradnju sa drugima i iskazano interesovanje i motivaciju.

Učeniku se ne može umanjiti ocena iz nastavnog predmeta zbog odnosa učenika prema vannastavnim aktivnostima ili neprimerenog ponašanja u školi.

Član 5

Ocenjivanje iz predmeta koji zahtevaju posebne sposobnosti učenika (muzička i likovna kultura, fizičko vaspitanje), obavlja se polazeći od njegovih sposobnosti, stepena spretnosti i umešnosti. Ukoliko učenik nema razvijene posebne sposobnosti, prilikom ocenjivanja uzima se u obzir individualno napredovanje u odnosu na sopstvena prethodna postignuća, mogućnosti i angažovanje učenika u nastavnom procesu.

Član 6

Učeniku sa izuzetnim sposobnostima koji stiče obrazovanje i vaspitanje na prilagođen i obogaćen način primenom individualnog obrazovnog plana, ne prilagođavaju se standardi postignuća.

Učenik iz stava 1. ovog člana ocenjuje se na osnovu praćenja ostvarivanja propisanih ciljeva, opštih i posebnih standarda postignuća i angažovanja.

Član 7

Učenik kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, invaliditeta, teškoća u učenju i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju ocenjuje se na osnovu ostvarenosti ciljeva i standarda postignuća u toku savladavanja individualnog obrazovnog plana.

Učenik iz stava 1. ovog člana koji stiče obrazovanje i vaspitanje bez prilagođenih standarda postignuća ocenjuje se na osnovu njegovog angažovanja i stepena ostvarenosti ciljeva i posebnih standarda postignuća, na način koji uzima u obzir njegove jezičke, motoričke i čulne mogućnosti.

Učenik iz stava 1. ovog člana koji stiče obrazovanje i vaspitanje po prilagođenim standardima postignuća, ocenjuje se na osnovu njegovog angažovanja i stepena ostvarenosti ciljeva i prilagođenih standarda postignuća.

Član 8

Iz nastavnih predmeta Verska nastava i Građansko vaspitanje učenik se ocenjuje opisno na osnovu procena ostvarenih postignuća i zapažanja o načinu angažovanja učenika u toku nastave.

Opisna ocena sadrži preporuke za dalje napredovanje.

Kriterijumi brojčanog ocenjivanja

Član 9

Brojčano ocenjivanje uspeha učenika iz predmeta i modula obavlja se na osnovu sledećih kriterijuma:

1) učenik koji ostvaruje veoma značajan napredak u savladavanju školskog programa i u dostizanju zahteva koji su utvrđeni na osnovnom i srednjem nivou posebnih standarda postignuća, kao i većinu zahteva sa naprednog nivoa posebnih standarda postignuća, odnosno zahteva koji su određeni individualnim obrazovnim planom i prilagođenim standardima postignuća, uz veoma visok stepen angažovanja, dobija ocenu odličan (5);

2) učenik koji ostvaruje značajan napredak u savladavanju školskog programa i u dostizanju zahteva koji su utvrđeni na osnovnom i srednjem nivou posebnih standarda postignuća, kao i deo zahteva sa naprednog nivoa posebnih standarda postignuća, odnosno zahteva koji su određeni individualnim obrazovnim planom i prilagođenim standardima postignuća, uz visok stepen angažovanja, dobija ocenu vrlo dobar (4);

3) učenik koji ostvaruje napredak u savladavanju školskog programa i u dostizanju zahteva koji su utvrđeni na osnovnom i veći deo na srednjem nivou posebnih standarda postignuća, odnosno zahteva koji su određeni individualnim obrazovnim planom i prilagođenim standardima postignuća, uz angažovanje učenika i pomoć nastavnika, dobija ocenu dobar (3);

4) učenik koji ostvaruje minimalan napredak u savladavanju školskog programa i u dostizanju zahteva koji su utvrđeni u većem delu osnovnog nivoa postignuća, odnosno zahteva koji su određeni individualnim obrazovnim planom i prilagođenim standardima postignuća, uz značajnu pomoć nastavnika i angažovanje učenika, dobija ocenu dovoljan (2);

5) učenik koji, ni uz pomoć nastavnika, ne ostvaruje minimalan napredak u savladavanju školskog programa i u dostizanju zahteva koji su utvrđeni na osnovnom nivou postignuća, dobija ocenu nedovoljan (1).

Učeniku koji stiče obrazovanje i vaspitanje po individualnom obrazovnom planu, a ne dostiže zahteve po prilagođenim standardima postignuća revidira se individualni obrazovni plan.

Način i postupak ocenjivanja

Član 10

Na početku školske godine nastavnik procenjuje prethodna postignuća učenika u okviru određene oblasti, predmeta, modula ili teme, koja su od značaja za predmet (u daljem tekstu: inicijalno procenjivanje).

Rezultat inicijalnog procenjivanja ne ocenjuje se i služi za planiranje rada nastavnika i dalje praćenje napredovanja učenika.

Član 11

Učenik se ocenjuje na osnovu usmene provere postignuća, pismene provere postignuća i praktičnog rada, a u skladu sa programom nastavnog predmeta.

Učenik se ocenjuje i na osnovu aktivnosti i njegovih rezultata rada, a naročito: izlaganja i predstavljanja (izložba radova, rezultati istraživanja, modeli, crteži, poster, dizajnerska rešenja i dr), učešća u debati i diskusiji, pisanja eseja, domaćih zadataka, učešća u različitim oblicima grupnog rada, rada na projektima, zbirke odabranih učenikovih produkata rada - portfolija, u skladu sa programom nastavnog predmeta.

Postignuće učenika iz praktičnog rada, ogleda, laboratorijske i druge vežbe, umetničkog nastupa i sportske aktivnosti ocenjuje se na osnovu primene učenikovog znanja, samostalnosti, pokazanih veština u korišćenju materijala, alata, instrumenata i drugih pomagala u izvođenju zadatka, kao i primene mera zaštite i bezbednosti prema sebi, drugima i okolini, u skladu sa programom nastavnog predmeta.

Član 12

Raspored pismenih zadataka i pismenih provera dužih od 15 minuta upisuje se u dnevnik i objavljuje se za svako odeljenje na oglasnoj tabli škole, odnosno na veb stranici škole najkasnije do kraja treće nastavne nedelje u svakom polugodištu.

Rasporedom iz stava 1. ovog člana može da se planira najviše jedna provera u danu, a dve u nastavnoj nedelji.

Raspored iz stava 1. ovog člana i promene rasporeda utvrđuje direktor na predlog odeljenjskog veća.

Član 13

Provera postignuća učenika obavlja se na svakom času.

Usmene provere i pismene provere postignuća u trajanju do 15 minuta obavljaju se bez najave.

Učenik u toku časa može da bude samo jedanput ocenjen za usmenu ili pismenu proveru postignuća.

Nastavnik je dužan da obavesti učenike o nastavnim sadržajima koji će se pismeno proveravati prema rasporedu iz člana 12. stav 1. ovog pravilnika, najkasnije pet dana pre provere.

Ocena iz pismene provere postignuća upisuje se u dnevnik u roku od osam dana od dana provere.

Ako nakon pismene provere postignuća više od polovine učenika jednog odeljenja dobije nedovoljnu ocenu, pismena provera se poništava za te učenike.

Nakon poništene pismene provere postignuća iz stava 6. ovog člana, a pre organizovanja ponovljene, nastavnik je dužan da održi dopunsku nastavu, odnosno dopunski rad.

Zaključna ocena iz predmeta

Član 14

U prvom razredu osnovnog obrazovanja i vaspitanja zaključna ocena iz obaveznih, obaveznih izbornih, izbornih i fakultativnih nastavnih predmeta jeste opisna i utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu opisnih ocena o razvoju i napredovanju učenika u toku savladavanja školskog programa.

U ostalim razredima osnovnog obrazovanja i vaspitanja zaključna ocena iz predmeta je brojana, osim iz predmeta Verska nastava i Građansko vaspitanje.

Zaključna ocena iz predmeta Verska nastava i Građansko vaspitanje je: ističe se, dobar i zadovoljava.

Zaključnu ocenu iz predmeta utvrđuje odeljenjsko veće na predlog predmetnog nastavnika, a iz vladanja na predlog odeljenjskog starešine, na kraju prvog i drugog polugodišta.

Zaključna ocena na kraju drugog polugodišta utvrđuje se na osnovu svih opisnih i brojanih ocena u toku obrazovno-vaspitnog rada, uz sagledavanje razvoja i napredovanja učenika i uvažavanje okolnosti u kojima stiče obrazovanje.

Učeniku koji nema najmanje četiri ocene u toku polugodišta, ne može da se utvrdi zaključna ocena.

Učeniku koji redovno pohađa nastavu i izvršava školske obaveze, a nema propisani broj ocena u polugodištu, nastavnik je obavezan da sprovede ocenjivanje na posebno organizovanom času u toku trajanja polugodišta.

Odeljenjski starešina je u obavezi da redovno prati ocenjivanje učenika i ukazuje predmetnim nastavnicima na broj propisanih ocena koje učenik treba da ima u polugodištu radi utvrđivanja zaključne ocene.

Kada nastavni predmet sadrži module, zaključna ocena se izvodi na osnovu pozitivnih ocena svih modula u okviru predmeta.

Zaključna ocena za uspeh iz predmeta ne može biti veća od najveće periodične ocene dobijene bilo kojom tehnikom provere znanja niti manja od aritmetičke sredine svih ocena.

Ako odeljenjsko veće ne prihvati predlog zaključne ocene predmetnog nastavnika, ono utvrđuje novu ocenu glasanjem.

Utvrđena ocena iz stava 11. ovog člana evidentira se u napomeni, a u zapisniku sa odeljenjskog veća šire obrazlaže.

Zaključna ocena utvrđena na odeljenjskom veću upisuje se u knjigu evidencije obrazovno-vaspitnog rada u predviđenu rubriku.

Ocenjivanje vladanja učenika

Član 15

Vladanje učenika od prvog do petog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja ocenjuje se opisno u toku i na kraju polugodišta.

Zaključna ocena iz vladanja učenika iz stava 1. ovog člana jeste: primerno; vrlo dobro; dobro; zadovoljavajuće i nezadovoljavajuće, i ne utiče na opšti uspeh učenika.

Vladanje učenika od šestog do osmog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja ocenjuje se opisno u toku polugodišta.

Zaključna ocena iz vladanja iz stava 3. ovog člana jeste brojčana, i to: primerno (5), vrlo dobro (4), dobro (3), zadovoljavajuće (2) i nezadovoljavajuće (1), i utiče na opšti uspeh učenika.

Vladanje polaznika ne ocenjuje se.

Prilikom ocenjivanja vladanja sagledava se ponašanje učenika u celini.

Na ocenu iz vladanja ne utiču ocene iz nastavnih predmeta.

Ocena iz vladanja smanjuje se zbog izrečene vaspitno-disciplinske mere, a može da se smanji zbog ponašanja za koje je izrečena vaspitna mera.

Ocena iz vladanja popravljiva se na predlog odeljenjskog starešine najkasnije na kraju klasifikacionog perioda, odnosno polugodišta kada učenik:

- 1) pokazuje pozitivne promene u svom ponašanju;
- 2) prihvata odgovornost za svoje postupke i koriguje svoje ponašanje nakon ukazivanja na neprimereno ponašanje, nakon izrečene vaspitne, odnosno vaspitno-disciplinske mere;
- 3) koriguje svoje ponašanje kroz pojačani vaspitni rad.

Opisna ocena iz vladanja

Član 16

Ocena iz vladanja učenika u toku polugodišta izražava se opisom učenikovog odnosa prema obavezama i pravilima ponašanja i merama bezbednosti u školi, ponašanja prema drugim učenicima, zaposlenima i imovini.

Ocena iz stava 1. ovog člana sadrži i vaspitnu preporuku.

Opis učenikovog vladanja može da se izrazi sa:

- 1) ističe se u izvršavanju svih svojih obaveza u školi i predstavlja primer drugima svojim odnosom prema učenicima, zaposlenima, imovini;
- 2) uglavnom izvršava sve svoje obaveze u školi i ima najčešće korektan odnos prema učenicima, zaposlenima i imovini;
- 3) delimično izvršava svoje obaveze i ponekad se neprimereno odnosi prema učenicima, zaposlenima i imovini;
- 4) uglavnom ne izvršava svoje obaveze i često ima neprimeren odnos prema učenicima, zaposlenima i imovini;
- 5) ne ispunjava svoje obaveze u školi i najčešće ima neprimeren odnos prema učenicima, zaposlenima i imovini.

Zaključna ocena iz vladanja

Član 17

Zaključna ocena iz vladanja iz člana 15. stav 4. ovog pravilnika, utvrđuje se na osnovu sagledavanja ličnosti i ponašanja učenika u celini, procenjivanjem njegovog ukupnog ponašanja i izvršavanja obaveza propisanih zakonom i izrečenih vaspitnih ili vaspitno-disciplinskih mera i njihovih efekata, a naročito na osnovu odnosa prema:

- 1) školskim obavezama;
- 2) drugim učenicima;
- 3) zaposlenima škole i drugih organizacija u kojima se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad;
- 4) izrečenoj vaspitnoj ili vaspitno-disciplinskoj meri;
- 5) školskoj imovini, imovini drugih lica ili organizacija u kojima se ostvaruje nastava ili pojedini oblici obrazovno-vaspitnog rada (u daljem tekstu: školska imovina i imovina drugih) i zaštiti i očuvanju životne sredine.

Kriterijumi za ocenjivanje vladanja odštampani su uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo.

Ocenjivanje na ispitu

Član 18

Ocena na ispitu utvrđuje se većinom glasova ukupnog broja članova komisije, u skladu sa Zakonom.

Opšti uspeh učenika

Član 19

Na kraju prvog i drugog polugodišta prvog razreda nastavnik daje mišljenje o radu i napredovanju učenika.

Mišljenje sadrži:

- 1) opis stepena ostvarenosti ciljeva, opštih i posebnih, odnosno prilagođenih standarda postignuća;
- 2) opšti opis kvaliteta postignuća;
- 3) opis učenikovih mogućnosti i potreba u podizanju nivoa postignuća u pojedinim zadacima u daljem učenju;

4) zapažanja o razvoju učenika i preporukama za dalje napredovanje.

Mišljenje se unosi u đlačku knjižicu.

Opšti uspeh učenika od drugog do osmog razreda utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta, odnosno školske godine na osnovu aritmetičke sredine pozitivnih zaključnih brožčanih ocena iz obaveznih predmeta, obaveznih izbornih predmeta i iz vladanja, počev od šestog razreda.

Opšti uspeh ne utvrđuje se učeniku iz stava 4. ovog člana koji ima nedovoljnu ocenu ili je neocenjen iz nastavnog predmeta.

Opisna ocena iz nastavnog predmeta ne utiče na opšti uspeh učenika.

Roditelj je dužan da svojim potpisom potvrdi da je upoznat sa mišljenjem, odnosno uspehom učenika.

Obaveštavanje o ocenjivanju

Član 20

Na početku školske godine učenici, roditelji, odnosno staratelji se obaveštavaju o kriterijumima, načinu, postupku, dinamici, rasporedu ocenjivanja i doprinosu pojedinačnih ocena zaključnoj oceni.

Odeljenjski starešina je obavezan da blagovremeno, a najmanje četiri puta u toku školske godine, na primeren način obaveštava roditelje o postignućima učenika, napredovanju, motivaciji za učenje, vladanju i drugim pitanjima od značaja za obrazovanje i vaspitanje.

Ako roditelj, odnosno staratelj ne dolazi na roditeljske i individualne sastanke, odeljenjski starešina je dužan da ga blagovremeno u pismenoj formi obavesti o uspehu i ocenama, eventualnim teškoćama i izostancima učenika i posledicama izostajanja učenika.

Roditelj, odnosno staratelj, ima pravo uvida u ocenjenu pismenu proveru postignuća ili produkt učenikovog rada.

Evidencija o uspehu učenika

Član 21

Nastavnik u postupku ocenjivanja prikuplja i beleži podatke o postignućima učenika, procesu učenja, napredovanju i razvoju učenika tokom godine u propisanoj evidenciji i svojoj pedagoškoj dokumentaciji.

Pod pedagoškom dokumentacijom, u smislu ovog pravilnika, smatra se pisana dokumentacija nastavnika koja sadrži: lične podatke o učeniku i njegovim individualnim svojstvima koja su od značaja za postignuće, podatke o proveri postignuća, angažovanju učenika i napredovanju, datim preporukama, ponašanju učenika i druge podatke od značaja za rad sa učenikom i njegovo napredovanje.

Završne odredbe

Član 22

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o ocenjivanju učenika osnovne škole ("Službeni glasnik RS", br. 93/04 i 92/05).

Član 23

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Okvir za procenu rezultata učenja

Ocena	Veština izražavanja i	Razumevanje, primena	Rad sa podacima i	Umetničko	Motoričke veštine,
-------	-----------------------	----------------------	-------------------	-----------	--------------------

	saopštavanja (komunikacija)	i vrednovanje naučenih postupaka i procedura	rad na različitim vrstama tekstova	izražavanje i razumevanje umetničkih dela	rukovanje priborom, alatom i tehnologijama i izvođenje radnih zadataka
5	<p>- Ume da se pisano, usmeno i vizuelno izražava na razumljiv i uverljiv način u skladu sa situacijom i zahtevima;</p> <p>- ume da prilagođava pisano, usmeno i vizuelno izražavanje različitim kontekstima.</p>	<p>- Ume da rešava složenije problemske situacije i odredi ograničenja u rešavanju;</p> <p>- ume da formuliše pretpostavke (hipoteze);</p> <p>- formuliše, upoređuje i vrednuje različite načine dolaženja do rešenja;</p> <p>- primenjuje različite kriterijume razvrstavanja u relativno složenim primerima;</p> <p>- izvodi složenije zaključke i ume da ih obrazloži;</p> <p>- razume, objašnjava i predviđa posledice pojava, procesa i odnosa koji se ispoljavaju u različitim uslovima i situacijama.</p>	<p>- Ume kritički da vrednuje date podatke ili izvore;</p> <p>- ume da izabere, povezuje i vrednuje podatke predstavljene na različite simboličke načine;</p> <p>- ume da pronalazi, koristi i vrednuje podatke iz različitih izvora i različitih medija i da ih povezuje sa situacijama iz svakodnevnog života.</p>	<p>- Ima veoma razvijenu muzičku i likovnu pismenost;</p> <p>- ume da analizira i kritički vrednuje umetnička dela koja su predstavnici različitih stilova i epoha;</p> <p>- ume da analizira i kritički vrednuje dela koja odstupaju od karakteristika dominantnih pravaca.</p>	<p>- Vlada složenim motoričkim veštinama i tehnikama;</p> <p>- rukuje različitim priborom, alatima i razvijanim tehnologijama u celokupnom tehnološkom procesu;</p> <p>- izvršava radne zadatke kompetentno i samostalno, pokazuje inicijativu i prilagođava se novim zahtevima i kontekstu.</p>
4	<p>- Ume da se pisano, usmeno i vizuelno izražava u skladu sa različitim situacijama i zahtevima.</p>	<p>- Poredi i razvrstava sadržaje na osnovu više kriterijuma istovremeno;</p> <p>- ume da primeni postupke koji podrazumevaju dolaženje do rešenja u više koraka;</p> <p>- ume da formuliše pretpostavke (hipoteze);</p> <p>- predviđa različite načine rešavanja problema;</p> <p>- izvodi složenije zaključke i ume da ih potkrepi podacima koji su dati u tekstu;</p> <p>- razume, povezuje i objašnjava pojave, procese i odnose koji se ispoljavaju u različitim uslovima i situacijama.</p>	<p>- Ume da izabere i povezuje podatke predstavljene na različite simboličke načine;</p> <p>- ume da pronalazi i koristi podatke iz različitih izvora i različitih medija i da ih povezuje sa situacijama iz svakodnevnog života;</p> <p>- iz teksta izdvaja najznačajnije informacije i izvodi zaključke na osnovu njih.</p>	<p>- Ima razvijenu muzičku i likovnu pismenost;</p> <p>- ume da analizira i obrazloži stav o umetničkim delima koja su predstavnici različitih stilova i epoha.</p>	<p>- Vlada nekim složenim motoričkim veštinama i tehnikama;</p> <p>- rukuje različitim priborom i alatima i jednostavnim tehnologijama u pojedinim delovima tehnološkog procesa;</p> <p>- izvršava radne zadatke kompetentno i samostalno.</p>
3	<p>- Ume usmeno, pisano i vizuelno da odgovori na zahteve u poznatim i jednostavnim situacijama.</p>	<p>- Primenjuje osnovne računске operacije, formule i ume da primeni jasno opisane postupke;</p> <p>- ume da poredi i razvrstava sadržaje na osnovu zadatog zahteva;</p> <p>- povezuje i kombinuje informacije koje su</p>	<p>- Razlikuje bitno od nebitnog, glavno od sporednog u tipičnim školskim primerima i tekstovima;</p> <p>- razume, koristi i povezuje podatke predstavljene jednostavnim simbolima koji su karakteristični za</p>	<p>- Ima osnove muzičke i likovne pismenosti;</p> <p>- razlikuje tipična umetnička dela na osnovu dominantnih karakteristika pravaca/stila.</p>	<p>- Vlada osnovnim motoričkim veštinama i tehnikama;</p> <p>- rukuje različitim priborom i alatima i primenjuje ih u složenijim operacijama;</p> <p>- izvršava radne zadatke</p>

		direktno saopštene i na osnovu njih izvodi zaključke koji su očigledni; - razume i povezuje pojave, procese i odnose koji se ispoljavaju u različitim uslovima i situacijama.	određene nastavne predmete.		kompetentno uz minimum pomoći i/ili nadzora.
2	- Ume usmeno, pisano i vizuelno da se izražava držeći se osnovnog zahteva u poznatim i jednostavnim situacijama i iznoseći neke pojedinosti.	- Direktno primenjuje osnovne računске operacije, formule i ume da primeni jasno opisane postupke koji se sastoje od nekoliko jednostavnih koraka; - primenjuje stečena znanja u dobro poznatim, jednostavnim situacijama; - ume da zaključuje na osnovu informacija koje su jednostavne i međusobno saglasne; - razume pojave, procese i odnose koji se ispoljavaju u različitim uslovima i situacijama.	- Pozna je i razume ključne pojmove i usvojio je odgovarajući rečnik; - ume da odredi osnovnu temu i ključne pojmove koji su jasno predstavljeni u jednostavnim tekstovima; - razume i koristi podatke predstavljene jednostavnim simbolima koji su karakteristični za određene nastavne predmete.	- Ima osnove muzičke i likovne pismenosti; - poznaje osnovne tehnike i forme muzičkog i likovnog izražavanja; - ume da se muzički i likovno izrazi koristeći jednostavne tehnike i sredstva.	- Vlada osnovnim motoričkim veštinama; - rukuje različitim priborom i alatima u jednostavnijim operacijama; - izvršava radne zadatke uz značajnu pomoć i/ili nadzor.

Kriterijumi za ocenjivanje vladanja

	5	4	3	2	1
Odnos prema školskim obavezama	- U potpunosti i pravovremeno izvršava sve obaveze; - redovno pohađa nastavu i druge oblike rada u koje je uključen; - poštuje pravila ponašanja i mere bezbednosti.	- Izvršava propisane obaveze; - redovno pohađa nastavu ali ponekad zakasni na čas ili neopravdano izostane; - uglavnom poštuje pravila ponašanja i mere bezbednosti.	- Delimično ispunjava propisane obaveze; - često kasni na čas i ponekad neopravdano izostaje sa nastave; - delimično poštuje pravila ponašanja i mere bezbednosti.	- Minimalno i neblagovremeno ispunjava propisane obaveze; - ne dolazi na vreme na časove i često neopravdano izostaje sa nastave; - minimalno poštuje pravila ponašanja i mere bezbednosti.	- Ne izvršava propisane obaveze; - neopravdano izostaje sa nastave više od 25 časova; - krši pravila ponašanja i ne pridržava se mera bezbednosti.
Odnos prema drugim učenicima	- Neguje atmosferu drugarstva u odeljenju; - uživa poverenje među drugovima; - svoje stavove brani argumentovano vodeći računa o osećanjima drugih i usvojenim pravilima ponašanja.	- Korektno se odnosi prema drugim učenicima; - braneći svoje stavove manje vodi računa o usvojenim pravilima ponašanja i osećanjima drugih.	- Nema uvek korektan odnos prema drugim učenicima; - braneći svoje stavove ne vodi dovoljno računa o usvojenim pravilima ponašanja i osećanjima drugih.	- Nema korektan odnos prema učenicima; - braneći svoje stavove ne vodi računa o usvojenim pravilima ponašanja i osećanjima drugih.	- Ne poštuje ličnost drugih učenika i prema njima se ponaša netolerantno; - ugrožava i povređuje prava i osećanja drugih.
Odnos prema zaposlenima u školi i drugim organizacijama u kojima se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad	- S poštovanjem i uvažavanjem se odnosi prema zaposlenima u škole i drugih organizacija.	- Ima korektan odnos prema zaposlenima škole i drugih organizacija.	- Nema uvek korektan odnos prema zaposlenima škole i drugih organizacija.	- Ne poštuje i ne uvažava zaposlene škole i drugih organizacija.	- Ugrožava i povređuje prava i osećanja zaposlenih škole i drugih organizacija.

<p>Odnos prema izrečenoj vaspitnoj ili vaspitno-disciplinskoj meri</p>	<p>- Nema izrečene vaspitne mere.</p>	<p>- Preuzima odgovornost za svoje postupke i koriguje svoje ponašanje nakon opomene ili izrečene vaspitne mere.</p>	<p>- Prihvata odgovornost za svoje ponašanje i koriguje ga u pojačanom vaspitnom radu; - na upozorenje reaguje popravljanjem ponašanja ali ponavlja postupke za koje je već upozoren.</p>	<p>- Teško prihvata odgovornost za svoje ponašanje i ponavlja ponašanja za koja mu je izrečena vaspitna mera.</p>	<p>- Ne prihvata odgovornost za svoje ponašanje; - ne popravlja svoje ponašanje nakon pojačanog vaspitnog rada.</p>
<p>Odnos prema školskoj imovini, imovini drugih i zaštiti i očuvanju životne sredine</p>	<p>- Poštuje školsku imovinu i imovinu drugih; - ima aktivan odnos prema očuvanju i zaštiti životne sredine.</p>	<p>- Ima korektan odnos prema školskoj imovini i imovini drugih; - čuva životnu sredinu.</p>	<p>- Pokazuje nemar prema školskoj imovini i imovini drugih; - pokazuje nemar prema životnoj sredini.</p>	<p>- Ne čuva školsku imovinu i imovinu drugih; - pokazuje nemar prema očuvanju životne sredine.</p>	<p>- Pokazuje destruktivno ponašanje prema školskoj imovini i imovini drugih; - pokazuje destruktivno ponašanje prema životnoj sredini.</p>